

A Fővárosi Ítéltábla az Árva Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Árva Katalin ügyvéd) által képviselt felperesnek, a Dr. Hidasi és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Hidasi Gábor ügyvéd) által képviselt I. rendű, és II. rendű alperesek ellen, elszámolás iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2011. május 12. napján meghozott, 4.P.23.732/2010/13. sorszámú ítélete ellen, az I. rendű alperes részéről 14. és 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését pedig helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 500.000 (ötszázezer) forint + ÁFA mértékű másodfokú perköltséget, kötelezi a II. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 10.000 (tízezer) forint + ÁFA mértékű másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fizetési meghagyás ellen benyújtott ellentmondás folytán perré alakult eljárásban a felperes keresetében az I. rendű alperest 2.500.000 euró és 2006. február 2. napjától a kifizetés napjáig járó évi 3,25%-os késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni. Előadta, hogy a 2005. június 8. napján kelt megállapodásuk 2. pontjában szereplő szerződést bontó feltétel bekövetkezett, szerződésük megszűnt, így az I. rendű alperes köteles a részére nyújtott szolgáltatásokkal elszámolni. További 100.000 euró és ennek 2010. március 3. napjától a kifizetés napjáig járó évi 1,75%-os késedelmi kamata megfizetésére is kérte kötelezni az I. rendű alperest jogalap nélküli gazdagodás címén. A II. rendű alperes ellentmondására figyelemmel úgy nyilatkozott, hogy vele szemben keresetet nem kíván előterjeszteni.

Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte, vitatva annak jogalapját. Előadta: több alkalommal kezdeményezte a felperessel a végleges megállapodás megkötését, azonban az a felperes elutasító magatartása miatt nem járt

eredménnyel. Szerinte a felperes keresetében kizárólag a végleges szerződés létrehozását igényelhette volna. Állította, hogy szerződésszegést nem követett el. A jogalap nélküli gazdagodás címén előterjesztett igénnyel szemben pedig tagadta visszafizetési kötelezettségét, mivel a felperessel kötött egyéb szerződésére tekintettel történt meg részéről a perbeli 100.000 euró átutalása.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 2.600.000 eurót, és ebből 2.500.000 euró után 2006. február 2-től a kifizetés napjáig évi 2,45%-os, míg 100.000 euró után 2010. május 14-től a kifizetés napjáig járó évi 1,25%-os késedelmi kamatot, valamint 5.000.000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A bíróság a pert a II. rendű alperes vonatkozásában megszüntette.

Az ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság a perbeli 2005. június 8. napján kötött megállapodást a Ptk. 208. § (1) bekezdése értelmében előszerződésnek tekintette, melyben a felek arra vállaltak kötelezettséget, hogy az általuk megjelölt ingatlanokon tervezett projekt megvalósítása, majd az így létrejött ingatlanok tulajdonlása körében 2006. február 1. napjáig megállapodnak. A bíróság álláspontja szerint a megállapodás 2. pontjának utolsó bekezdése bontó feltételt tartalmaz: jövőbeli bizonytalan eseményként jelölte meg azt, hogy ha 2006. február 1-jéig egyik szerződő félnek sem felróható okból nem jönnek létre a megállapodásban megjelölt szerződések, a jelen szerződést a felek annak keletkezésére visszamenőleg felbontják és a felek által teljesített szolgáltatások visszajárnak. Kiemelte az ítélet, hogy az I. rendű alperes az előszerződésben vállalt kötelezettségének határidőben nem tett eleget, nem szerezte meg az **xx**. Kft. üzletrészeinek tulajdonjogát. Utalt arra is, hogy jelen perben nem merült fel adat arra nézve, amely szerint ez a késedelem bármely szerződő félnek felróható lett volna, ilyenre a felek nem is hivatkoztak. Ezért a bíróság megállapította, hogy a bontó feltétel bekövetkeztével a perbeli előszerződés 2006. február 1. napján a szerződéskötésre visszamenőleges hatállyal - a Ptk. 319. § (1) és (3) bekezdésére, valamint a Ptk. 228. § (2) bekezdésére tekintettel - megszűnt. Ezért az előszerződés alapján nyújtott szolgáltatások visszajárnak, tehát az okirattal igazolt 2.500.000 eurót az I. rendű alperes köteles annak kamataival együtt visszafizetni a felperes részére. Az elsőfokú bíróság alaposnak találta a felperesnek jogalap nélküli gazdagodás címén előterjesztett kérelmét is 100.000 euró és kamatai tekintetében. A per adatai alapján a bíróság megállapította, hogy a 2007. július 4-én történt átutalás céljaként az **xx** Kft. üzletrészeinek megfizetése került megjelölésre. Az I. rendű alperes csupán állította, hogy a felek között a kérdéses időben számos pénzügyi tranzakcióra került sor és a felperes által megjelölt pénzmozgás nem a perbeli szerződéshez kötött, azonban állítását nem bizonyította. Ezért a 100.000 eurót annak kamataival a Ptk. 361. § (1) bekezdése értelmében köteles a felperes részére visszafizetni. Ezen összeg vonatkozásában a bíróság az I. rendű alperes kamatfizetési kötelezettségét a keresettől eltérően, 2010. május 14. napján határozta meg. A kamat mértéke kérdésében az Európai Központi Bank adatai alapján döntött. Perköltség tárgyában a Pp. 78. § (1) bekezdését alkalmazta. A pert

a II. rendű alperes vonatkozásában pedig a Pp. 319. § (5) bekezdése alapján megszüntette.

Az ítélet ellen az I-II. rendű alperesek fellebbezéssel éltek, melyben annak megváltoztatásával a kereset elutasítását kérték. Indítványozták, hogy a felperes az alperesek részére külön-külön fizessék meg az általuk egyenlő arányban lerótt fellebbezési illetéket is magában foglaló első és másodfokú perköltséget.

Az I. rendű alperes fellebbezése indokolásában kifogásolta, hogy a felperes keresetében egyidejűleg megjelölte kérelme jogalapjaként a Ptk. 228. § (2) bekezdését, a 229. § (3) bekezdését és a 319. § (3) bekezdését. Szerinte a felperes nem bizonyította azt az előadását, hogy a szerződés megkötésének elmaradásáért egyik fél sem felelős. Álláspontja szerint amennyiben az **xx** Kft. üzletrésze 2006. február 1-jéig nem került volna a tulajdonukba, a megállapodás a Ptk. 312. § (1) bekezdése értelmében lehetetlenült volna. Fellebbezéséhez csatolta a Fővárosi Bíróság mint Cégbíróság számú végzését, miszerint az **xx** Kft. 2005. december 31. napjától az I. rendű alperes kizárólagos tulajdonát képezte, így az üzletrész átadásának akadálya csak az volt, hogy a felperes nem kívánta az előszerződés szerinti üzletrész-átruházási szerződés megkötését. Tévesnek találta az elsőfokú bíróságnak azt az okfejtését, melyben a megállapodás 2. pontja utolsó bekezdésében foglaltakat a Ptk. 228. § (2) bekezdésére vezette vissza, ugyanis a szerződés csak megszüntetésre irányuló ügyleti akaratok révén szűnhet meg, amely kizárja a fenti jogszabályhely alkalmazhatóságát. Felhívta a figyelmet arra, hogy a megállapodást a felek nem bontották fel, így annak feltétele, hogy a teljesített szolgáltatás visszajárjon, nem következett be. Megítélése szerint a felperesnek jelen perben azt kellett volna bizonyítania, hogy a megállapodás 2. bekezdésében foglaltak tartalmával szemben ügyleti akaratuk az volt, hogy a 2006. február 1-jének eredménytelen eltelte maga legyen a bontó feltétel, külön megállapodásra, felbontásra ezt követően ne legyen szükség. Álláspontja szerint a bíróság megsértette a Pp. 206. § (1) bekezdésében és a Ptk. 207. § (1) bekezdésében foglaltakat. Sérelmezte, hogy nem értékelt minden rendelkezésre álló okiratot, így a 2008. április 15-én megkötött szándéknyilatkozatot sem. Fenntartotta továbbra is azt az előadását, hogy a megállapodás 2. pontja értelmében a szerződést külön meg kell a feleknek szüntetni, az saját döntési jogkörükbe tartozik. Mivel a megállapodás felbontásra nem került, így a teljesített szolgáltatások nem járnak vissza.

A II. rendű alperes álláspontja szerint az a felperesi nyilatkozat, miszerint a II. rendű kötelezett ellentmondását elfogadja, ellene kereseti kérelmet nem terjeszt elő, nem a Pp. 319. § (5) bekezdésében meghatározott eljárási fordulat, tehát a bíróságnak a Pp. 322-323. §-át kellett volna alkalmaznia és permegszüntetés helyett a II. rendű alperessel szembeni keresetet el kellett volna utasítania és a felperest perköltségben marasztalnia. Sérelmezte, hogy a bíróság per megszüntetéséről ítélettel rendelkezett, megsértve a Pp. 212. § (1) bekezdésében foglaltakat.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében annak megállapítását kérte, hogy a II. rendű alperes az ítéletbe foglalt permegszüntető határozat ellen törvényes határidőn belül fellebbezéssel nem élt, így a 2011. június 15. napján benyújtott „fellebbezés

indokolása" elnevezésű iratban előterjesztett nyilatkozata fellebbezésnek nem tekinthető. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Továbbra is fenntartotta az elsőfokú bíróság előtt tett előadását, miszerint jelenleg is hatályos és élő előszerződésként értelmezi az alperessel kötött 2005. június 8-i megállapodást. Előadta, hogy az alperes nem bizonyította, hogy közöttük rendszeres gazdasági kapcsolat állt volna fenn, ugyanis a 2008. április 15-én kelt szándéknyilatkozatot nem a peres felek írták alá, és abban a jövőben megkötendő szerződések közvetett tárgya sem került megjelölésre. Az alperes terhére róta, hogy nem kérelmezte a végleges szerződés létrehozását. Utalt arra, hogy a cégbíróság fellebbezéshez csatolt végzése szerint az alperes 2005. december 31-i hatállyal megszerezte az **xx** Kft. üzletrészeit, azonban ennek ellenére végleges üzletrész-átruházási szerződéstervezetet az alperestől nem kapott. Hivatkozott a Pp. 235. § (1) bekezdésére is. Kiemelte: a perbeli megállapodás kifejezetten rögzítette, hogy a végleges szerződést 2006. február 1. napjáig köthették volna meg a felek. Szerinte a feleknek nem kellett külön megállapodniuk a szerződés felbontásáról. Továbbra is fenntartotta álláspontját, hogy a 100.000 euró részéről tévesen került átutalásra.

Az alperesek fellebbezése nem alapos.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a II. rendű alperes a törvényes határidőn belül fellebbezéssel nem élt, ezért a 2011. június 15. napján benyújtott „fellebbezés indokolása” elnevezésű iratban előterjesztett kérelem önálló fellebbezésnek nem tekinthető.

A Fővárosi Bíróság szám alatt kibocsátott fizetési meghagyása ellen az alperesek 2010. május 13. napján iktatott ellentmondással éltek, melyhez csatolták **yy** ügyvéd részére adott meghatalmazásukat. A felperes az ellentmondás beérkezését követően kereseti kérelmét csupán az I. rendű alperessel szemben tartotta fenn, bejelentve, hogy a II. rendű kötelezett ellentmondását elfogadja és ellene kereseti kérelmet nem terjeszt elő. Az I. rendű alperes 2010. november 8-án kelt átiratában közölte, hogy jogi képviselőt a továbbiakban **zz** ügyvéd látja el. Ezt követően az elsőfokú bíróság a per alpereseként kizárólag az I. rendű alperest tekintette, a II. rendű alperest a 2011. április 28. napjára kitűzött tárgyalásra, valamint a 2011. május 12. napjára halasztott határozathirdetésre nem idézte, és részére a 13. sorszámú ítéletet nem kézbesítette.

A Pp. 234. § (1) bekezdése értelmében a fellebbezés határideje a határozat közlésétől (219. §) számított 15 nap. A Pp. 219. § (1) bekezdése értelmében az ítéletet a felekkel kézbesítés útján kell közölni.

Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletet a II. rendű alperessel nem közölte, így az általa 2011. június 15. napján érkezett fellebbezés nyilvánvalóan nem tekinthető elkésztetnek. Ezért helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a II. rendű alperes fellebbezését a Pp. 237. § alkalmazásának mellőzésével felterjesztette a másodfokú bírósághoz.

A II. rendű alperes fellebbezésében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az ő vonatkozásában a pert megszüntette, ahelyett, hogy a keresetet elutasította volna, ennek perköltség következményei alkalmazása mellett. Törvénysértőnek találta, hogy a per megszüntetéséről a bíróság ítéletében rendelkezett.

A Pp. 323. § (1) bekezdése értelmében a kellő időben előterjesztett ellentmondás folytán a fizetési meghagyásos eljárás perré alakul át. Mindkét alperes a fizetési meghagyás ellen törvényes határidőn belül ellentmondással élt. A felperes a per érdemi tárgyalása előtt a II. rendű alperessel szemben előterjesztett keresetétől elállt, ezért az elsőfokú bíróságnak a pert a Pp. 157. § e) és a Pp. 160. § (1) bekezdése alapján - a II. rendű alperes hozzájárulása nélkül - meg kellett volna szüntetnie. Az elsőfokú bíróság e kérdésben a felperesi nyilatkozatot követően azonban nem rendelkezett, ezért mulasztását pótolva a II. rendű alperes vonatkozásában a per megszüntetéséről az eljárást befejező határozatában - ítéletében - helyesen döntött. A Pp. 212. § (1) bekezdése szerint a bíróság a per érdemében ítélettel, a per során felmerült minden más kérdésben - ideértve a permegszüntetést is - végzéssel határoz. Az a tény, hogy a per megszüntetése tárgyában az elsőfokú bíróság ítéletet hozott, nem tekinthető olyan eljárási szabálysértésnek, amely az ítélet hatályon kívül helyezését indokolná Pp. 252. § (2) bekezdése alapján, ugyanis a bíróság egy magasabb rendű határozatában mondott ki egy alacsonyabb határozatra tartozó döntést, és nem fordítva.

Az elsőfokú bíróság az ügy érdemére vonatkozóan helyes döntést hozott, azonban annak érveivel a Fővárosi Ítéltábla nem teljes mértékben ért egyet.

A másodfokú bíróság előrebocsátja, hogy az állandó bírói gyakorlat szerint a kereseti kérelemben megjelölt jogcímhez a bíróság nincs kötve, a jogcím esetleges téves megjelölése esetén a jogviszonyt a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően kell minősíteni. A felperes nem volt attól elzárva, hogy keresetében több jogcímet megjelöljön, illetve azt módosítsa.

A Fővárosi Ítéltábla osztja az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, hogy a felek között 2005. június 8. napján létrejött megállapodás a Ptk. 208. § (1) bekezdése értelmében előszerződésnek minősül. Helyesen mutatott rá a felperes az ellenkérelmében, hogy a Ptk. 208. § (3) bekezdése esetén a szerződés megkötésének elmaradása esetén a bíróság bármelyik fél - így az alperes kérelmére is - a szerződést létrehozhatja, és a tartalmát megállapíthatja, azonban ilyen kérelmet egyik fél sem terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság ítélete meghozatala során figyelmen kívül hagyta a Ptk. 243. § (1) bekezdését, miszerint a szerződés megkötésekor a kötelezettségvállalás jeléül foglalt lehet adni. A (2) bekezdés értelmében a szerződés megkötésekor átadott pénzösszeget vagy más dolgot csak akkor lehet foglalónak tekinteni, ha ez a rendeltetése a szerződésből kétségtelenül kitűnik. Mivel a foglaló adása reálszerződés, a foglaló adására vonatkozó megállapodás kötelmi jogi jogviszonyt nem keletkeztet. A szerződés megkötése után átadott pénzösszeg akkor sem

tekinthető foglalónak, ha a felek megállapodtak abban, hogy a kötelezett a foglalt későbbi időpontban teljesíti (EBH 2006/1530.).

A perbeli esetben a felek előszerződést kötöttek, nem pedig végleges szerződést. Szándékuk - többek között - arra irányult, hogy az előszerződés megkötését követően részletekben átadott pénzüsszeggel a végleges szerződés teljesítését biztosítsák, ezért az a Ptk. 243. §-ára is figyelemmel nem foglalónak, hanem egy későbbi fizetési kötelezettségre tekintettel adott előlegnek minősül. Maguk a felek is úgy rendelkeztek a megállapodásuk 4. pontjában, hogy az átutalt összegek a vételár részeként kerülnek megfizetésre. Mivel a felek között a mai napig sem jött létre végleges szerződés, továbbá a szerződés létrehozására irányuló kereseti kérelmet sem terjesztettek elő, ezért az alperes a felperes által az előszerződésre tekintettel átutalt valamennyi összeget - végleges jogviszony hiányában - jogalap nélkül tartja birtokában. Mindezekre tekintettel a Ptk. 361. § (1) bekezdése alapján helytállóan kötelezte az elsőfokú bíróság az alperest összesen 2.600.000 euró és annak kamatai visszafizetésére. Mivel a felek között a végleges szerződés nem jött létre, illetve a szerződésbe foglalt 2.500.000 euró nem tekinthető foglalónak, a jelen jogvita elbírálása szempontjából teljes mértékben közömbös, hogy a felek a megállapodás 2. pontjában az előszerződés megszűnéséről, megszüntetéséről, állapodtak meg, illetve a végleges szerződés milyen okból nem jött létre. Nincs jelentősége az előszerződés esetleges lehetetlenülésének sem.

A kifejtettekre figyelemmel a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését a fenti indokolásbeli kiegészítéssel helybenhagyta.

Az alperesek fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek a felperes fellebbezési eljárási perkölségének megfizetésére, melyet a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontja, (5) bekezdése alapján állapított meg. Az így megállapított munkadíjat a (6) bekezdés alapján a bíróság mérsékelte, figyelemmel a felperesi képviselő által kifejtett tényleges tevékenységre.

Budapest, 2012. február 16.

Dr. Németh László sk.
a tanács elnöke

. Molnár Ágnes sk.. Merőtey Anikó sk.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

Dankó Zsuzsanna
írnök